

Nr 1139

Av herr **Jacobsson, Gösta**, och herr **Bohman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 57, med förslag till lag om otillbörlig marknadsföring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1336 i Andra kammaren)

I anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 57 med förslag till lag angående otillbörlig marknadsföring får vi anföra följande.

Det i propositionen behandlade lagförslaget ingår som ett betydelsefullt led i ett omfattande internordiskt lagstiftningsarbete på immaterialrättens område. Till detta samarbete tog vårt land ursprungligen initiativ, och vi har där spelat en ledande roll. Som resultat av detta arbete har vi fått en enhetlig nordisk lagstiftning på varumärkesområdet. Vi har också en enhetlig nordisk patentlag. För åstadkommande av den erforderliga nordiska enhetligheten på patentområdet gjorde för övrigt riksdagens första lagutskott i slutskedet en verkningsfull insats genom direkta förhandlingar med motsvarande institutioner i de övriga nordiska ländernas parlament. På riksdagens bord föreligger förslag om en ny mönsterskyddslag, även detta utformat i det nordiska samförståndets tecken. Förslag föreligger slutligen till en enhetlig nordisk firmalag. Proposition därom är att emotse till kommande riksdag.

Ifrågavarande lagstiftningsarbete måste ses mot bakgrunden av strävandena att åstadkomma en nordisk marknad. Denna nordiska marknad har i väsentliga stycken realiserats genom EFTA och skulle fullständigas genom Nordek. Förutsättningen för ett nordiskt varuutbyte över hela fältet och i en nordisk ekonomi är emellertid att en enhetlig nordisk lagstiftning föreligger på näringslivets område. Största möjliga uniformitet på lagstiftningsområdet krävs för att EFTA skall i praktiken fungera utan störningar. Såsom av departementschefen påpekats är det för den som planerar en marknadsföringskampanj i flera nordiska länder värdefullt om han kan utgå ifrån att de materiella reglerna i stort sett är desamma i alla länder som berörs av kampanjen. Gränserna mellan de nordiska länderna har blivit alltmera uttunnade. De måste efter hand upphöra att existera. Differenser på lagstiftningsområdet är enbart ägnade att motverka de enhetssträvanden vilka upp bärs av nordens folk. Icke minst med tanke på Nordek är det angeläget att man från svensk sida undviker sidosprång som kan skapa misstämning i de övriga nordiska länderna. Från svensk

sida bör vi därför avhålla oss från att i onödan hävda politiska särmeringar utan tvärtom på allt sätt ådagalägga uppriktig vilja till samarbete och medverka till enhetssträvandenas fullföljande. Det får inte göras gällande att det nordiska samarbetet måste ske på våra villkor.

Det må konstateras att det föreliggande lagförslaget i vad gäller de materiella reglerna, som behandlar ämnet otillbörlig marknadsföring, i huvudsak överensstämmer med motsvarande lagförslag i de övriga nordiska länderna. Ett beklagligt avsteg från linjerna för det gemensamma nordiska utredningsarbetet har visserligen skett genom att bestämmelser om missbruk av företagshemligheter och mot bestickning slopats i propositionen och att moderniseringen av hithörande regler ställts på framtiden. I fråga om reglerna för de centrala bestämmelserna d. v. s. om generalklausulen — det må gärna vitsordas — och om vilseledande reklam föreligger däremot i materielrättsligt hänseende en vittgående enhetlighet.

Trots detta synes strävandena att skapa en nordisk rättslikhet ha spruckit på detta avsnitt. Intresset för en sådan rättslikhet väger enligt departementschefens mening icke så tungt att vi i Sverige bör avstå från att konstruera en ny lag och en ny administration på det sätt som enligt vår bedömning fordras för att konsumentintressena skall bli tillräckligt väl tillgodosedda.

Innebörden av propositionen är i denna del att Sverige genom sitt agerande i viss mån brutit sig ut ur det nordiska samarbetet. Skillnaden ligger till synes huvudsakligen i departementschefens förslag att den dömande funktionen anförtros åt en specialdomstol och icke åt de ordinarie domstolarna.

Men skillnaden är icke enbart administrativ och formell; den ligger djupare än så. Genom det misstänkliggörande av företagsamheten som föregått propositionens framläggande har hela lagstiftningen efter hand fått en stark politisk slagsida. Det är icke ägnat att förvåna att de andra nordiska ländernas regeringar icke velat vara med om en dylik utveckling. Svagheten ligger egentligen i generalklausulen. Från rättssäkerhetssynpunkt är en lagbestämmelse med så allmänt avfattade flexibla rekvisit som omfattas i den föreslagna generalklausulen tveksam. Den kan icke accepteras med mindre samtidigt det dömande organet erbjuder garantier för oväld, säkert omdöme och objektivitet och kan antagas vara höjt över skiftande, av massmedia uppagerade folkopinioner. Utformningen av rättspraxis måste ligga i fasta händer.

Det anförda innebär icke att det föreslagna marknadsrådet utan vidare klassats ut. Tvärtom må gärna vitsordas att våra hittillsvarande specialdomstolar med lekmanrepresentanter av den typ som det här är fråga om, nämligen arbetsdomstolen och näringsfrihetsrådet, givit uteslutande goda erfarenheter. Det är möjligt att marknadsrådet skall fungera lika

bra som dessa. Men det finns en risk för att rådet icke kommer att stå pall för ovidkommande opinioner och att rättsutvecklingen därför i Sverige kommer att gå i annan riktning än i de övriga nordiska länderna. Vi menar därför att rättstryggheten bjuder att rättskipningen på området helt anförtros åt de allmänna domstolarna på samma sätt som i de övriga nordiska länderna. Därvid erbjuds också den rättstrygghet som ligger i möjligheten att överklaga underrättens domslut i högre instans. Därmed skapas också den fördelen att hela rättsområdet inklusive initialbestämmelserna hänvisas till samma forum.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställs,

att riksdagen måtte med ändring av Kungl. Maj:ts proposition 1970: 57 besluta att de rättsliga funktioner som enligt den kungl. propositionen föreslås skola tillkomma det nyinrättade marknadsrådet i stället skall utövas av de allmänna domstolarna med tingsrätterna som första instans.

Stockholm den 17 april 1970

Gösta Jacobsson (m)

Gösta Bohman (m)
